

Co-funded by the
European Union

TEIDCIPEI

MINISTERUL CULTURII AL REPUBLICII MOLDOVA
ACADEMIA DE MUZICĂ, TEATRU ȘI ARTE PLASTICE
FACULTATEA ARTE PLASTICE, DECORATIVE ȘI DESIGN
CATEDRA DISCIPLINE TEHNICO-TEORETICE ÎN ARTE VIZUALE
DEPARTAMENTUL ȘTIINȚE SOCIO-UMANISTICE ȘI LIMBI MODERNE

Aprobat Consiliul profesoral FAPDD Proces-verbal nr.5 din 06. 02. 2023	Aprobat Departamentul ȘSULM Proces-verbal nr .4 din 02.02.2023	Aprobat CEACS al AMTAP Proces-verbal nr.4 din 24.03.2023
Decan FAPDD Svetlana PLĂTINĂ lector universitar	Șef Departament, Ludmila LAZAREV, dr., conf.univ.	Președinte CEACS Victoria MELNIC, dr., prof.univ. Rector AMTAP

CURRICULUM
la disciplina

**CURENTE ȘI SINTEZE ÎN ARTA EUROPEANĂ MODERNĂ ȘI
CONTEMPORANĂ**
(Ciclul II, Master)

<i>Codul și denumirea domeniului de formare profesională:</i>	0213 ARTE PLASTICE 0216 ARTE TEATRALE 0215 MUZICĂ
<i>Codul și denumirea programului de studiu:</i>	0215 Arta dirijorală; 0215 Arta interpretării instrumentale; 0215 Arta interpretării vocale; 0215 Compoziție muzicală avansată (Compoziție muzică ușoară și jazz); 0114 Pedagogie muzicală; 0212 Arta design-ului vestimentar; 012 Arta designului de interior; 0213 Arta picturii contemporane; 0213 Arte grafice; 0213 Sculptură-materie și formă; 0213 Istoria și teoria artelor vizuale; 0216 Arta actorului contemporan; 0216 Arta spectacolului coregrafic; 0216 Istoria și teoria artelor audiovizuale; 0229 Patrimoniul cultural și manifestări artistice; 0211 Regia filmului documentar; 0216 Regia spectacolului contemporan; 0216 Scenografie de teatru și cinema; 0216 Scriere dramatică
<i>Forma de învățământ:</i>	cu frecvență

Autor:
Tatiana Rașchitor,
Conf. univ., dr.

CZU 7.036(4) (073)

R 27

CURENTE ȘI SINTEZE ÎN ARTA EUROPEANĂ MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ: Curriculum

Autor: **TATIANA RASCHITOR**, doctor în studiul artelor,
conferențiar universitar, Catedra Discipline Tehnico-Teoretice în Arte Vizuale

Recenzenți: **TEODORA HUBENCO**, doctor în pedagogie,
conferențiar universitar, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

VITALIE MALCOCI, doctor în studiul artelor,
conferențiar universitar, cercetător științific coordonator, Institutul
Patrimoniului Cultural

Aprobat de către Consiliul de Evaluare și Asigurare a Calității Studiilor al Academiei de Muzică,
Teatru și Arte Plastice din Republica Moldova, proces-verbal nr. 4 din 24.03.2023.

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Raşchitor, Tatiana.

Curențe și sinteze în arta europeană modernă și contemporană : Curriculum : (Ciclul 2, Master) / Tatiana Raşchitor ; Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Facultatea Arte Plastice, Decorative și Design, Catedra Discipline Tehnico-Teoretice în Arte Vizuale, Departamentul Științe Socio-Umanistice și Limbi Moderne. – Chișinău : [AMTAP], 2023. – 23 p. : tab.

Cerințe de sistem: PDF Reader.

Aut. indicat pe verso f. de tit. – Referințe bibliogr.: p. 18-22. – Finanțat de Uniunea Europeană.

ISBN 978-9975-3597-9-5 (PDF).

7.036(4)(073)

R 27

CUPRINS

I.	Preliminarii	4
II.	Competențe generale ale disciplinei	5
III.	Competențe specifice (finalitățile de studiu)	5
IV.	Administrarea disciplinei	6
V.	Unități tematice și repartizarea orientativă a orelor	6
VI.	Obiectivele de referință și unități tematice	7
VII.	Organizarea lucrului individual al studentului	13
VIII.	Metode de predare	17
IX.	Evaluarea disciplinei	17
X.	Bibliografia recomandată	18
	Anexe:	19
	A.1. Tematica orientativa a referatelor	19
	A.2. Materialul audiovizual recomandat	20
	A.3. Modele de Iteme pentru testările docimologice	22

I. PRELIMINARII

Curente și sinteze în arta europeană modernă și contemporană este un curs teoretic destinat studenților de la Ciclul II, facultatea Arte Plastice Decorative și Design, facultatea Artă Teatrală, Coregrafie și Multimedia, și facultatea Artă Muzicală. Cursul este prevăzut pentru 45 de ore contact direct. Curriculum face parte din Modulului Interdisciplinar privind Identitatea Culturală Europeană implementat în cadrul proiectului Erasmus+ Jean Monnet -JMO-2022-MODULE –101085561 – TEIDCIPEI- „Dezvoltarea identității europene prin cultură în procesul de integrare europeană”. Rolul acestei discipline este unul *informativ* (dotează masteranzii cu informații privind tendințele de stil, aspecte transdisciplinare ale artei, morfologia, iconografia, mediile, procedeele artistice moderne și contemporane, dar și teoriile artei moderne și postmoderne europene) și altul *formativ* (formează atitudini perceptivă creatoare prin dezvoltarea și educarea gustului estetic, capacității de analiză și a judecății de valoare).

Cursul teoretic *Curente și sinteze în arta europeană modernă și contemporană* urmărește să furnizeze masteranzilor o perspectivă asupra dinamicii sistemelor formale ale artei moderne și contemporane, a limbajelor, și tipologiilor artistice, în raport cu exigențele cadrului cultural și tehnologic al modernității europene. Cursul punctează evoluția și cele mai importante aspecte ale artei europene din 1860 până în prezent analizând un repertoriu bogat de opere realizate în domeniul artelor plastice, artelor muzicale și a artei teatrale. Sincronia prezentă în manifestarea domeniilor artistice de natură diferită oferă o perspectivă nouă și o înțelegere mai profundă a proceselor artistice și fenomenelor culturale majore ale contemporaneității. Patrimoniul imagistic, dramaturgic și muzical pus în relație cu istoria, filosofia și psihanaliza secolului XX și XXI ne dezvăluie o imagine intensă și complexă a lumii ce conferă consistență imaginarului contemporan.

Metodele de predare și învățare utilizate vor fi: prelegerea magistrală, prelegerea cu oponent, seminarul-dezbatere, conversația, jocul, studiul de caz, discuția ghidată, explicația, conversația, problematizarea, brainstormingul, exersarea, analizarea, audierea, vizualizarea, lucrul în echipă ș.a.. Cursul va promova atât competențele digitale de bază, cât și cele avansate. Studenții urmează să-și perfecționeze cunoștințele și să demonstreze capacități de cercetare prin elaborarea proiectelor individuale și în echipă atât pentru orele de curs, cât și pentru orele de seminar (*ppt*, comentarii, minieseri, postere, studii de caz, teste de evaluare). Ținând cont de faptul că studiile pot fi desfășurate în format hibrid, pentru realizarea lucrului individual la disciplină, studenților li se recomandă accesul la Internet și utilizarea mai multor platforme educaționale, biblioteci digitale și aplicații digitale: *Google Classroom, Google Arts & Culture, Internet Archive, ppt, Google Podcasts, Padlet, LearningApps, Canva, Wakelet, Google forms, Quizziz* ș.a.

Limba de instruire: limba română.

Scopul cursului Curente și sinteze în arta europeană modernă și contemporană constă în dezvoltarea identității culturale europene prin consolidarea competențelor profesionale teoretico-analitice în materia limbajului și formelor de manifestare artistică contemporană specifică spațiului european; cursul tinde să formeze o viziune generală asupra evoluției curentelor și ambianței artistice în arta modernă și contemporană, cât și familiarizarea cu artiștii notorii, teoreticienii de seamă, criticii de artă, curatorii, etc.

II. COMPETENȚE GENERALE ALE DISCIPLINEI

Competențe profesionale:

CPI. Acumularea cunoștințelor teoretice și istorice fundamentale despre arta modernă și contemporană din spațiul European, și utilizarea lor în interpretarea creațiilor artistice de diferite genuri și stiluri din tezaurul artistic național și universal.

Competențe transversale:

CT1. Capacitatea de a învăța, analiza, expune, comunica oral și în scris, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale, respectând normele eticii profesionale, în contexte culturale diverse;

CT2. Formarea unui orizont larg de cultură filosofică, sociologică, estetică, comunicativă, managerială în scopul adaptabilității la cerințele pieței muncii;

CT3. Autoevaluarea obiectivă și identificarea oportunităților de formare continuă pe tot parcursul vieții.

III. COMPETENȚE SPECIFICE (FINALITĂȚILE DE STUDIU)

Prin studierea disciplinei studenții vor fi capabili la nivel de:

1. Cunoaștere și înțelegere:

- să definească termenii de bază specifici artei europene moderne și contemporane;
- să identifice noțiunile de artă modernă, artă post-modernă, curent artistic;
- să cunoască specificul și trăsăturile distincte ale muzicii europene moderne;
- să cunoască trăsăturile de bază ale teatrului european modern și contemporan;
- să formuleze caracteristicile esențialele curente ale artei europene moderne și contemporane;
- să justifice necesitatea studiului artei moderne și contemporane europene și tendințelor artistice ale spațiului pruto-nistean în cadrul acesteia;
- să înțeleagă corelația dintre arta europeană modernă și contemporană și fenomenele sociale, economice și politice;
- să explice factorii generatori și epuizanți de curente și stiluri artistice europene moderne și contemporane;
- să compare caracteristicile și elementele distinctive ale curenților artei europene moderne și contemporane;
- să discute despre aspectul interdisciplinar și transdisciplinar al studiului artei moderne și contemporane.

2. Aplicare:

- să aplice cunoștințele acumulate în domeniul activității artistice;
- să ilustreze rolul artelor moderne în dezvoltarea și funcționarea civilizației contemporane;
- să descopere sarcinile artei moderne și celei contemporane în cadrul diferitor decenii;
- să precizeze impactul filosofiei, psihanalizei și inovațiilor tehnologice asupra evoluției artei europene moderne și contemporane;

- să opereze cu limbajul și termenii specifici curentelor și stilurilor artistice moderne și contemporane.

3. Integrare:

- să distingă procesele artistice în evoluție;
- să analizeze ambianța culturală artistică modernă și contemporană din țară și din afara ei;
- să analizeze și să structureze curentele artistice europene de la sf. sec. al XIX-lea – înc. sec. al XXI-lea;
- să dezvolte abilitățile critice asupra particularităților și caracteristicilor artei europene moderne și contemporane;
- să facă concluzii asupra contribuției fiecărui curent artistic;
- să cerceteze domeniul artelor europene moderne și contemporane în perspectivă științifică.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI (FAM)

Codul disciplinei	Anul de studii	Semestrul	Total ore			Nr. de ore pe tipuri de activități*				Forma de evaluare	Nr. ECTS
			Total	Contact direct	Studiu individual	C	S	L / P	I		
F.01.O.002	I	I	90	45	45	25	20	-	-	examen	3
F.01.O.001	I	I	90	45	45	25	20	-	-	examen	3

Notă *: C = curs, S = seminar, L = ore de laborator, practice, I – ore individuale asistate de profesor.

Administrarea disciplinei (FAPDD)

Codul disciplinei	Anul de studii	Semestrul	Total ore			Nr. de ore pe tipuri de activități*				Forma de evaluare	Nr. ECTS
			Total	Contact direct	Studiu individual	C	S	L / P	I		
F.02.O.006	I	II	90	45	45	25	20	-	-	examen	3

Notă *: C = curs, S = seminar, L = ore de laborator, practice, I – ore individuale asistate de profesor.

Administrarea disciplinei (FATCM) *

Codul disciplinei	Anul de studii	Semestrul	Total ore			Nr. de ore pe tipuri de activități*				Forma de evaluare	Nr. ECTS
			Total	Contact direct	Studiu individual	C	S	L / P	I		
	I	II	90	45	45	25	20	-	-	examen	3

Notă *: Această disciplină urmează a fi introdusă în planurile de studii.

V. UNITĂȚI TEMATICE ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr.	Unități tematice	Numărul de ore		
		Contact	Studiu	Total

		<i>direct</i>		<i>individ.</i>	
		<i>C</i>	<i>S</i>		
Anul I, semestrul I					
1.	Introducere în arta europeană modernă și contemporană	2		2	4
2.	Avangarda artistică: expresionismul și suprarealismul	2	2	4	8
3.	Richard Wagner – Gesamtkunstwerk – impactul asupra artei europene	2	2	4	8
4.	Contextul european al apariției artei abstracte: artiști și stiluri	2		3	5
5.	Artă anti-retinală: dada și neo dada	2	2	4	8
6.	Arta în contextul regimurilor totalitariste din Europa	2	2	4	8
7.	Identitatea culturală europeană în contextul Războiului Rece. „Stunde Null”	2	2	4	8
8.	Impactul existențialismului francez asupra artelor	2	2	4	8
9.	Experimentul artistic și cultul noului în arta postbelică europeană	2	2	4	8
10.	Teoria artei moderne europene: teoria social-critică, teorii psihanalitice și poststructuraliste	2	2	4	8
11.	Globalizarea și reprezentarea identității europene: teoria postcolonială a artelor	2	2	4	8
12.	Arta europeană modernă și contemporană și noile tehnologii	3	2	4	9
Total semestrul I		25	20	45	90
TOTAL: 90 ORE					

VI. OBIECTIVELE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI TEMATICE

Obiective de referință	Unități tematice
<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască definiția termenilor artă modernă, artă postmodernă - să distingă ambiguitatea termenului artă contemporană; - să cunoască periodizarea și centrele artistice ale artei europene moderne și contemporane; - să argumenteze impactul secularismului asupra evoluției artei moderne și contemporane; - să identifice trăsăturile modernității; - să identifice impactul industrializării și modernizării asupra proceselor artistice, și culturale; - să numească curente de avangardă și post-avangardă; - să cunoască paradigma 	<p>1. Introducere în arta europeană modernă și contemporană</p> <p>Etimologia și definiția termenului modern, artă modernă, artă contemporană; modernizare, modernitate și modernism. Trăsăturile artei moderne și contemporane: secularismul; individualismul, birocrăția, pluralismul și globalismul. Periodizare și curente - problema periodizării artei moderne (1860 – 1970), arta contemporană/arta postmodernă (1970-prezent). Curente reprezentative ale artei moderne: Realismul, Școala de la Barbizon, Impresionismul, Postimpresionismul; Art nouveau, Expresionismul, Cubismul, Futurismul, Dada, Art deco, Suprarealismul, Suprematismul, Raionismul, Purismul,</p>

<p>postmodernismului și să elucideze contribuția lui Charles Jencks, și Jean-Francois Lyotard;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să analizeze raportul dintre centru artistic și periferie; 	<p>Constructivismul, Bauhaus, De Stijl.</p> <p>Curențele de tranziție de la arta modernă la postmodernă: Art Informel, Op art și Arta cinetică. Curențele postmoderne europene: arta conceptuală, body art, arta multimedia, arta digitală.</p> <p>Problema postmodernismului, teoreticienii postmodernismului: Charles Jencks, Jean-Francois Lyotard, Fredric Jameson, Rosalind E. Krauss, Hans Belting ș.a., Analiza comparativă a condițiilor socio-culturale moderne și postmoderne; producția artistică, fabricile și Ltd. Centre artistice ale artei moderne și artei contemporane.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - să examineze schimbările tematice, morfologice și tehnice pe care le-a produs expresionismul; - să cunoască principalele manifestări ale expresionismului în artă vizuală, teatru, coregrafie și muzică; - să înțeleagă impactul compozitorilor Arnold Schoenberg și Anton Webern asupra muzicii experimentale din secolul XX; - să evalueze influența psihanalizei asupra apariției suprarealismului; - să cunoască tezele de bază și scurt istoric al suprarealismului; - să identifice tendințele suprarealismului în pictură, sculptură, fotografie, colaj, film etc; - să cunoască tehnicile și metodele specifice suprarealismului; - să cunoască exponenții de seamă și operele de bază ai suprarealismului istoric. 	<p>2. Avangarda artistică europeană: expresionismul și suprarealismul</p> <p>Premisele apariției expresionismului, motive și trăsături. Proto expresionismul lui Munch. Expresionismul în artele plastice: Die Brücke, Der Blaue Reiter, Egon Schiele, Max Beckmann, George Grosz, Otto Dix, Oscar Kokoshka. Expresionismul în muzică: Arnold Schoenberg și Anton Webern: tehnica atonală, dodecafonică și serialism. Dansul expresionist: Hilde Holger și Mary Wigman; filmul și literatura expresionistă; teatrul expresionist: Reinhard Sorge și Walter Hasenclever.</p> <p>Suprarealismul - Andre Breton și Manifestul suprarealist, premisele suprarealismului, explorarea subconștientului, Automatismul psihic pur, scriere automatistă, desen automatist, tehnicile suprarealiste, artiști plastici suprarealiști: Yves Tanguy, Salvador Dali, Alberto Giacometti, Valentine Hugo, Méret Oppenheim, Max Ernst, Joan Miro, Rene Magritte. Suprarealism în teatru: Antonin Artaud și Samuel Beckett. Fotografie suprarealistă: Claude Cahun și Brassai. „Un Chien Andalou” de Luis Buñuel și Salvador Dalí (1929), „Destino” (1945-2003) Salvador Dalí.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască și să înțeleagă esența conceptului „Gesamtkunstwerk”; - să analizeze statutul artistului în arta modernă și contemporană – ca creatorul unui produs executat și livrat integral; - să cunoască contribuția lui Adolphe Appia la scenografia modernă; - să analizeze și să compare două abordări distincte ale artei: artă ca oglindă a realității și arta ca instrument de modelare a realității; - să identifice trăsăturile specifice ale teatrului epic; - să cunoască conceptele de bază ale Curentului Bauhaus; - să numească principalii artiști și opere realizate în cadrul curentului Bauhaus; - să ofere exemple și să genereze viziuni creative ce ar întruchipa conceptul lui Wagner. 	<p>3. Richard Wagner – Gesamtkunstwerk/ „operă de artă totală”, – impactul asupra artei europene</p> <p>„Art and Revolution” (1849) rolul artei în societate și natura operei. „Arta viitorului” – idealul artei și muzicii (1849) de Richard Wagner.</p> <p>Adolphe Appia – inovații scenografice – suprimarea decorului pictat și înlocuirea lui cu diverse practicabile, dispozitive construite etc., „Teatrul epic” al lui Bertolt Brecht, efectul distanțării epice, poziția de evaluator a actorilor – acțiunea nu este trăită ci povestită, publicul silit să-și formeze opinii și să le confrunte cu spectacolul prezentat. „Arta nu este o oglindă în care se reflectă realitatea, ci un ciocan cu care ea se modelează.” — Bertolt Brecht.</p> <p>Casa livrată integral - Bauhaus. Walter Gropius, Manifestul Bauhaus, principiile Bauhaus, profesorii Bauhaus.</p> <p>Spațiul autohton – „Casa de creație Piotr Alii” – sinteza artelor performative, video, muzicale, vizuale, designului etc.; Expoziția multimedia „Through Touch” (2022) – un proiect al fotografei Victoria Viprada, cu implicarea poetului și filosofului Alex Cosmescu și a artistului new media Karen Grigorean</p>
<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască și să înțeleagă natura transformările de ordin plastic și tematic care au avut loc de-a lungul secolului XIX-XX; - Să definească termenul iconografie și anti-iconografie în arta modernă; - să argumenteze impactul artei abstracte asupra evoluției artei moderne și contemporane; - să înțeleagă corelația dintre pictură și muzică; - să înțeleagă contribuția artiștilor Wassily Kandinsky și Piet Mondrian - să cunoască exponenți ai artei abstracte din Republica Moldova 	<p>4. Contextul european al apariției artei abstracte: artiști și stiluri</p> <p>Premisele apariției artei abstracte și precursorii artei abstracte. Tipurile de abstracție: geometrică, lirică, biomorfă, expresionistă.</p> <p>Ismele abstracte în arta de avangardă: De Stijl, Orfismul, Suprematismul, Constructivismul.</p> <p>Creația lui Wassily Kandinsky. „Despre spiritual în artă”.</p> <p>Manifestările artei abstracte în arta din Republica Moldova.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască condițiile istorice de apariție ale dada; - să identifice trăsăturile specifice ale dada; - să analizeze manifestul dada; - să înțeleagă impactul ready-made și a hazardului asupra artelor; - să dezbată ideea de eradicare a responsabilității creatorului în muzică, teatru și arte vizuale; - să reflecte asupra creației lui John Cage și Iannis Xenakis; - să înțeleagă impactul dada asupra evoluției artelor în secolul XX și XXI; 	<p style="text-align: center;">5. Artă anti-retinală: dada, neo dada</p> <p>Premisele și punctele de plecare a dada, centrele dada, Manifestul dada, Cabaretul Voltaire, contribuția lui Hugo Ball și Tristan Ţara, inovațiile artistice ale dada. Nihilismul. Creația lui Marcel Duchamp Influența lui Duchamp asupra lui John Cage. Distrugerea practicilor tradiționale – „4'33'''”. Iradierea amprenteii artistului – rolul hazardului - „Cartea schimbărilor” Impuls apollinian - muzica stochastică a lui Iannis Xenakis – „Metastasis” (1955). Tendențele neo-dada din arta din Republica Moldova anii 1990.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - să reflecte asupra funcțiilor artei în cadrul regimurilor totalitariste; - să identifice atitudinile posibile ale artiștilor față de exigențele ideologice restrictive; - se exemplifice și să deosebească artă angajată de artă ne-angajată; - să poată să explice semnificația termenului maniera realismului socialist; - să realizeze impactul „Doctrinei lui Jdanov” și efectul ei asupra artelor; - să cunoască cursul evoluției artei plastice din RSSM; - să compare condiția autonomiei artei cu arta angajată și să deducă efectele nefaste ale restricțiilor în domeniul creației; - să analizeze impactul populismului sovietic asupra dezvoltării artei din Republica Moldova. 	<p style="text-align: center;">6. Artă europeană în contextul regimurilor totalitariste</p> <p>Artă interzisă în cadrul sistemului nazist (artă degenerată) și în contextul sistemului socialist (artă formalistă). Artă și ideologie, poziția artistului față de regim: conformist, fals conformist, nonconformist. Autonomia artei vs artă angajată. Doctrina Jdanov. Trăsăturile manierei realismului socialist. Aplicarea sistemului sovietic asupra artei din RSSM, tematicile recomandate de partid, tipajul omului sovietic. Creația plasticienilor Mihai Greuc, Valentina Rusu Ciobanu, Igor Vieru. Soarta artiștilor Aurel David și Andrei Sârbu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Să cunoască circumstanțele istorice ce au determinat schimbarea climatului politic în Europa în anii 1940-1950; - să identifice relația dintre lumea 	<p style="text-align: center;">7. Identitatea culturală europeană în contextul polarizării a Războiului Rece. „Stunde Null”</p> <p>Școala de la Darmstadt, premisele fondării, scopul de a oferi muzicienilor avangardei un spațiu protejat liber de orice presiune socială sau politică. Contrapunct presiunilor din blocul</p>

<p>scindată și politicile culturale ale vestului și estului;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să cunoască importanța Școlii din Darmstadt pentru evoluția muzicii europene; - să cunoască particularitățile creației compozitorilor Pierre Boulez, Karlheinz Stockhausen și Bruno Maderna; - să cunoască semnificația conceptului „Stude Null” și să elaboreze în perspectivă o viziune a repetării acesteia în Europa de Est; - să ofere exemple relevante, reieșind din cazul compozitorului maghiar Bela Bartok. 	<p>sovietic. Promovarea libertății creatoare. Serialismul. Experimentul muzical. Creația și viziunile artistice ale compozitorilor: Pierre Boulez, Karlheinz Stockhausen și Bruno Maderna</p> <p>Cazul compozitorului ungar Béla Bartók. Anii postbelici în blocul sovietic folclorismul părea să predominare asupra modernismului – ceea ce a contribuit la promovarea a două cvartete, primul și al șaselea. În timp ce dincolo de „Cortina de fier” se ascultau compozițiile moderniste interzise în blocul sovietic, în special al patrulea cvartet.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască tezele de bază a existențialismului francez; - să identifice relevanța dintre viziunile filosofiei existențialiste și evoluția dramaturgiei; - să cunoască particularitățile Teatrului absurdului; - să cunoască specificul creației lui Eugene Ionescu; - să ofere exemple de interferență între ideile existențialiste și a filosofiei absurdului cu cinematografia europeană; 	<p>8. Impactul filosofiei existențialiste franceze asupra teatrului și cinematorgrafiei europene</p> <p>Jean-Paul Sartre și Albert Camus – filosofia existențialistă;</p> <p>Originile și trăsăturile teatrului absurdului. Teatrul absurdului în dramaturgia europeană: Samuel Beckett, Eugène Ionesco, Jean Genet, Harold Pinter, Tom Stoppard, Friedrich Dürrenmatt, Miguel Mihura, Alejandro Jodorowsky, Fernando Arrabal și Václav Havel.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască istoria apariției art performance; - să înțeleagă particularitățile art performance ca un nou mediu de comunicare artistică; - să cunoască cei mai relevanți artiști și exemple de art performance; - să cunoască conceptele teoretice ale artei conceptuale; - să înțeleagă tezele de bază ale artei conceptuale europene; - să se familiarizeze cu atitudinile lui 	<p>9. Experimentul artistic și cultul noului în arta vizuală europeană postbelică</p> <p>Art performance, pionieri ai artei performance europene: Marina Abramović, Hermann Nitsch, Joseph Beuys și Yves Klein.</p> <p>Premisele apariției artei conceptuale în europa, influența americană – eseurile lui Sol LeWitt și Joseph Kosuth. Tezele principale ale artei conceptuale. Impactul teoriilor semiologice asupra artelor. Creația artiștilor conceptuali europeni: Joseph Beuys, Christian Boltanski, Bernd and Hilla Becher, Marcel Broodthaers, Daniel Buren, Roman Opalka, Marina Abramović, Rebecca Horn, Maurizio Cattelan.</p>

<p>Jean Baudrillard și Gilles Deleuze referitor la lingvistică și problematica limbajului artistic.</p> <ul style="list-style-type: none"> - să cunoască noțiunile de semn, simbol, , semnificant, semnificația, metaforă, alegorie, imagine, cod ș.a. - să cunoască cele mai importante evenimente artistice contemporane europene; - să cunoască manifestările artistice de natură conceptuală din Republica Moldova. 	<p>Personalitatea curatorului și istoricului de artă Harald Szeemann. „Când Atitudinile Devin Formă” (1969) și „Documenta 5”, Kassel.</p> <p>Tendințe ale artei conceptuale în Republica Moldova. Creația lui Pavel Brăilă și Ghenadie Popescu; cazul Camilia Filipov. Artiști art performance: Alex Medinschi și Mark Birth.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască contribuția lui Karl Marks la evoluția teoriilor social critice; - să distingă filosofia idealistă de cea materialistă; - să cunoască teoriile lui Adorno și Benjamin; - să înțeleagă impactul ideologiei asupra artei; - să identifice raportul dintre artă și ideologie; - să analizeze consecințele ideologiei sovietice asupra evoluției artei din RSSM; - să cunoască conceptele de industrie culturală și autonomia artei; - să cunoască contribuția lui Freud la interpretarea artei moderne; - să analizeze categoriile estetice ale artei moderne și postmoderne; - să justifice funcția terapeutică a artei; - să înțeleagă aplicarea teoriei deconstructivismului în arta vizuală. - să aprecieze efectul simulacrum asupra construcției imaginii vizuale. 	<p style="text-align: center;">10. Teoria artei moderne europene: teoria social critică, teorii psihanalitice și poststructuraliste</p> <p><i>Teoria social critică</i> a artelor vizuale; teoria marxistă, Școala din Frankfurt; Herbert Marcuse, Max Horkheimer și Theodor Adorno; ideologia și efectul ei asupra artei; ideologia în viziunea lui Karl Marx, Louis Althusser; Walter Benjamin și aura operei de artă; Theodor Adorno conceptul de industrie culturale și autonomia artei;</p> <p><i>Teorii psihanalitice</i> ale artelor vizuale; arta ca formă de sublimare; relația dintre artă și memorie, urmă, reamintire, doliu și traumă. funcția terapeutică a artei; Artă și tendințe <i>antimemorialistice</i>; noile categorii estetice - <i>informul și abjecția</i>.</p> <p><i>Teorii poststructuraliste</i> ale artelor vizuale; Jean Baudrillard și Gilles Deleuze despre simulacrum; Conceptul de hiperrealitate; deconstructivismul și Jacques Derrida</p>
	<p style="text-align: center;">11. Globalizarea și reprezentarea a identității europene: teoria postcolonială a artelor</p>

<ul style="list-style-type: none"> - să cunoască direcțiile și politicile culturale europene și să ofere exemple de politici culturale locale; - să caracterizeze rolul identității în contextul globalizării; - să înțeleagă multiplele elemente identitare relevate în cadrul postmodernismului; - să înțeleagă impactul colonialismului și relația dintre centrele artistice și periferie; - să ofere exemple de exotizarea în artă a imaginii „celuilalt” și felul în care stereotipurile influențează receptarea identității; - să cunoască relația dintre sine și alteritatea colonială și să ofere exemple ale vehiculării acestora în artă. 	<p>Politici ale identității și reprezentării culturale europene. Eurocentrismul; Identitățile multiple – esențialism și antiesențialism (poststructuralismul – deconstructivismul lui Derrida); Exotizarea – străinizarea celuilalt. Centru și cultură periferică. Cazul balcanilor și Europei de Est. Modele identitare marginale.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - să se expună pe marginea problemei de simbioză dintre artă și tehnologii; - să cunoască relația și inter influența artei și noilor tehnologii; - să analizeze evoluția mediilor artistice noi; - să aprecieze impactul fotografiei asupra evoluției artei moderne; - să cunoască rolul fotografiei în secolul XIX -XXI; - să analizeze direcțiile fotografiei artistice; - să se familiarizeze cu creația artiștilor Joseph Nicéphore Niépce, Louis-Jacques-Mandé, Timothy O’Sullivan, Eadweard Muybridge, Alfred Stieglitz, Robert Demachy, Edward Steichen. - să identifice relevanța artei video pentru ismele postmoderne; - să exemplifice evoluția artei video ca mediu - să se familiarizeze cu creația artiștilor Wolf Vostell, Andy Warhol, Nam June Paik, Bruce Nauman, John Baldessari, Martha Rosler și Bill Viola; - să cunoască specificul apariției și 	<p style="text-align: center;">12. Arta europeană modernă și contemporană și noile tehnologii</p> <p>Dinamica istorică a interferenței dintre tehnologie și artă;</p> <p>Impactul tehnologiilor și științei efectul tuburilor în ulei, legii contrastului simultan, litografiei, cromolitografiei, stereoscopului, fotografiei, cronofotografiei și cinematogafiei asupra artei moderne;</p> <p>Arta fotografiei;</p> <p>Louis-Jacques-Mandé Daguerre și apariția fotografiei;</p> <p>Definiția fotografiei, funcțiile fotografiei în secolul XIX și XX, poziționarea fotografiei ca artă; Direcțiile fotografice majore;</p> <p>Impactul kodak asupra percepției fotografiei;</p> <p>Creația lui Joseph Nicéphore Niépce, Louis-Jacques-Mandé, Timothy O’Sullivan și Eadweard Muybridge;</p> <p>Alfred Stieglitz, Robert Demachy, Edward Steichen și pictorealismul;</p> <p>Fotografia în creația artiștilor pop art, cât și în arta conceptuală, hiperrealism, arta feministă ș.a.</p> <p>Creația fotografiilor din secolul XX Jacob Riis, Lewis Hine, Alfred Stieglitz, Alexander Rodchenko, Laszlo Moholy-Nagy, Dorothea</p>

<p>evoluției artei new media;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să caracterizeze etapele istorice ale new media; - să interpreteze rolul new media în cadrul artei contemporane; - să cunoască pionierii artei new media; - să cunoască domeniile artistice în care se aplică AI; - să cunoască personalitățile, grupuri și companiile marcante din domeniu 	<p>Lange, Robert Frank, Lee Friedlander, Bernd și Hilla Becher, Cindy Sherman și Andreas Gursky.</p> <p>Arta video;</p> <p>Începuturile artei video; Definiția artei video; Particularitățile și formele artei video; Televiziunea și camera video;</p> <p>Arta video în SUA și Europa;</p> <p>Arta și Inteligența artificială, domeniul de aplicare, perspective și riscuri.</p> <p>Arta în epoca digitală – viziunea lui Martin Heidegger și Byung-Chul Han.</p> <p>Arta new media. Ars Electronica (Austria), ZKM în Karlsruhe (1989), New Media Institute din Frankfurt (1990) și ISEA (Inter-Society for the Electronic Arts) din Olanda (1990).</p> <p>La nivel local: Bold Fest, Unde, Karen Grigorean și Oxana Căpățină.</p>
---	--

VII. ORGANIZAREA LUCRULUI INDIVIDUAL al studentului

Nr.	Unități tematice	Activități pentru lucrul individual	Ore
1.	Introducere în arta europeană modernă și contemporană	<ul style="list-style-type: none"> - Însușirea materialului teoretic. - Sarcini practice (individual/în echipă): <ul style="list-style-type: none"> • Studiul bibliografiei disponibile în format fizic, explorarea bibliotecilor digitale și platformelor web relevante pentru disciplina: <i>Curențe și sinteze în arta modernă și contemporană</i>; • Elaborarea unui broșuri digitale care ar reflecta esența artei moderne și sau artei contemporane, broșura urmează să fie generată pe <i>canvas</i> – aplicația <i>text to image</i>. 	2
2.	Avangarda artistică: expresionismul și suprarealismul	<ul style="list-style-type: none"> - Studierea materialului teoretic. - Pregătirea pentru seminar (dezbateri). - Sarcini practice (individual/în echipă): <ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea cu materialele audiovizual și vizuale recomandate pentru expresionism și suprarealism (<i>Google Classroom, youtube, vimeo, google art & culture, wakelet</i>); • Elaborarea unei animații digitale (<i>mp4</i>) care ar reflecta esența expresionismului și sau suprarealismului, animațiile create cu ajutorul <i>canvas</i> – aplicația <i>text to image</i>; • Exersarea tehnicilor elaborate de suprarealiști: scriere automatistă, desen automatist, cubomanie, fumage, frotaj, coulage, colaj suprarealist. 	4
3.	Richard Wagner – Gesamtkunstwerk –	- Studierea materialului teoretic și a bibliografiei suplimentare recomandate.	4

	impactul asupra artei europene	<ul style="list-style-type: none"> - Pregătirea pentru seminar. - Sarcini practice (individual/în echipă): <ul style="list-style-type: none"> • Lucru în echipă asupra elaborării unui concept ce ar reflecta ideea de „Gesamtkunstwerk”. Implicarea și colaborarea cu reprezentanții celor 3 facultăți a AMTAP pentru a implementa conceptul Elaborarea unui <i>ppt</i> și prezentarea conceptului; • Familiarizarea cu materialele audiovizual și vizuale recomandate pentru temă (youtube, google art & culture). 	
4.	Contextul european al apariției artei abstracte: artiști și stiluri	<ul style="list-style-type: none"> - Studierea materialului teoretic. - Sarcini practice (individual/în echipă): <ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea cu repertoriul vizual al artei abstracte din <i>wikiart</i>; • Elaborarea unor colaje foto care ar reflecta tipurile de abstracție: biomorfă, lirică, expresivă, geometrică. Colajele digitale create cu ajutorul <i>canvas</i> – aplicația <i>text to image</i>. • Lectura Manifestelor și tratatelor teoretice semnate de Kandinsky, Malevici și Theo van Doesburg. 	3
5.	Artă anti-retinală: dada și neo dada	<ul style="list-style-type: none"> - Studierea materialului teoretic și a bibliografiei suplimentare recomandate. - Pregătirea pentru seminar. - Sarcini practice (individual/în echipă): <ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea cu materialele audiovizual și vizuale recomandate pentru dada și neodada (<i>Google Classroom</i>, youtube, vimeo, google art & culture, <i>wakelet</i>); • Lectura instrucțiunii lui Duchamp pentru un viitor ready-made și elaborarea propriei instrucțiuni. 	4
6.	Arta în contextul regimurilor totalitariste din Europa	<ul style="list-style-type: none"> - Studierea materialului teoretic și a bibliografiei suplimentare recomandate. - Pregătirea pentru seminar. - Sarcini practice (individual/în echipă): <ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea cu materialele audiovizual și vizuale recomandate (<i>Google Classroom</i>, youtube, vimeo, google art & culture, <i>wakelet</i>); • Elaborarea unui <i>ppt</i> la tema Impactul metodei realismului socialist asupra artei din RSSM. • Prezentarea și analiza exemplurilor de artă angajată din cadrul sistemelor nazist și comunist. 	4
7.	Identitatea culturală europeană în contextul Războiului Rece. „Stunde Null”	<ul style="list-style-type: none"> - Studierea materialului teoretic și a bibliografiei suplimentare recomandate. - Pregătirea pentru seminar-dezbatere: „Aici și dincolo de Cortina de fier”. - Sarcini practice (individual/în echipă): 	4

		<ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea cu materialele audiovizual și vizuale recomandate (<i>Google Classroom</i>, youtube, vimeo, google art & culture, <i>wakelet</i>); • Elaborarea unui <i>ppt</i> cu genericul „Analiza comparată a situației în domeniul artelor la Est și la Vest de Cortina de fier”. 	
8.	Impactul existențialismului francez asupra artelor	<p>- Studierea materialului teoretic. - Pregătirea pentru seminar.</p> <p>- Sarcini practice (individual/în echipă):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea cu materialele audiovizual și vizuale recomandate (<i>Google Classroom</i>, youtube, vimeo, google art & culture, <i>wakelet</i>); • Studiu de caz – Teatrului Național „Eugène Ionesco” din Chișinău – analiza repertoriului teatrului (<i>ppt</i>, <i>mp4</i>). 	4
9.	Experimentul artistic și cultul noului în arta postbelică europeană	<p>- Studierea materialului teoretic. - Pregătirea pentru seminar.</p> <p>- Sarcini practice (individual/în echipă):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea cu materialele audiovizual și vizuale recomandate (<i>Google Classroom</i>, youtube, vimeo, google art & culture, <i>wakelet</i>); • Vizita la Galeria de artă contemporană „Lutnița” din Chișinău și expozițiile curente de artă contemporană din MNAM – teme de reflecție – a) situația artei contemporane în RM; b) problematicile abordate de artiștii contemporani; • Elaborarea conceptului pentru un art performance sau video art și realizarea acestuia în echipă. 	4
10.	Teoria artei moderne europene: teoria social-critică, teorii psihanalitice și poststructuraliste	<p>- Studierea materialului teoretic. - Pregătirea pentru seminar.</p> <p>- Sarcini practice (individual/în echipă):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea cu materialele audiovizual și vizuale recomandate (<i>Google Classroom</i>, youtube, vimeo, google art & culture, <i>wakelet</i>); • Elaborarea unei animații digitale (<i>mp4</i>) care ar reflecta esența noilor categorii estetice ale artei contemporane, animații create cu ajutorul <i>canva</i> – aplicația <i>text to image</i>. • Temă pentru reflecție: Conceptele Logocentrice și reprezentarea lor în artă. 	4
11.	Globalizarea și reprezentarea a identității europene: teoria postcolonială a artelor	<p>- Studierea materialului teoretic. - Pregătirea pentru seminar.</p> <p>- Sarcini practice (individual/în echipă):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea cu materialele audiovizual și vizuale recomandate (<i>Google Classroom</i>, 	4

		<p>youtube, vimeo, google art & culture);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui <i>ppt</i> sau <i>colaj digital</i> ce ar elucida trăsăturile coloritului local (tendințe, stereotipuri, mentalitate etc) în raport cu cultura și tendințele artistice din centrele artistice europene. 	
12.	Arta europeană modernă și contemporană și noile tehnologii	<p>- Studierea materialului teoretic.</p> <p>- Pregătirea pentru seminar-dezbatere „Artă și tehnologie – beneficii sau amenințare”. Elaborarea unor eseuri la tema dată.</p> <p>- Sarcini practice (individual/în echipă):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Familiarizarea cu materialele audiovizuale și vizuale recomandate (<i>Google Classroom</i>, youtube, vimeo, google art & culture, <i>wakelet</i>); • Elaborarea conceptelor artistice cu ajutorul IA (Rytr, canva, NightCafe, DALL-E). 	4
Total ore:			45

VIII. METODE DE PREDARE

Metode de predare și învățare utilizate: prelegerea magistrală, prelegerea cu oponent, seminar-dezbatere, conversație, jocul (grilă, integrale ș.a.), studiu de caz, discuția, explicația, conversația, problematizarea, brain storming, exersare, analizarea, instruire în grup ș.a..

IX. EVALUAREA DISCIPLINEI

1. TIPURI, MODALITĂȚI ȘI FORME DE EVALUARE

<i>Tipul evaluării</i>	<i>Perioada evaluării</i>	<i>Modalități și forme de evaluare</i>	<i>Ponderea din nota finală</i>
Evaluarea curentă	Pe parcursul semestrului	Evaluare orală/conversație Evaluarea scrisă test	60 %
Evaluarea periodică	Săptămâna a VII-a Săptămâna a XIV-a	Evaluare orală	
Evaluarea semestrială	Conform Calendarului universitar	Evaluare scrisă/test	40 %

2. Criteriile de apreciere a cunoștințelor/deprinderilor

<i>Notă</i>	<i>Pentru a obține nota respectivă studentul trebuie:</i>
10 (A)	Nota 10 (calificativul A) este acordată pentru demonstrarea unor remarcabile cunoștințe, abilități și competențe dezvoltate în cadrul unității de curs/modulului, pentru creativitate și activitate independentă/în echipă considerabilă, precum și pentru cunoaștere versată a literaturii din domeniul respectiv.
9 (B)	Nota 9 (calificativul B) este acordată pentru demonstrarea unor cunoștințe, abilități și competențe foarte bune, fiind admise unele erori neesențiale.
8 (C)	Nota 8 (calificativul C) este acordată pentru demonstrarea unor bune cunoștințe, abilități și competențe, dar cu o anumită lipsă de încredere/artism și imprecizie ce ține de profunzimea și detaliile cursului/modulului.

7 (D) - 6 (E)	Notele 6 și 7 (calificativul D) sunt acordate pentru demonstrarea unor cunoștințe, abilități și competențe de bază, dezvoltate în cadrul unității de curs/modulului. Răspunsul/evoluarea studentului este lipsit/lipsită de încredere/artism și se constată lacune considerabile în cunoaștere/realizare practică a conținutului unității de curs/modulului.
5 (E)	Nota 5 (calificativul E) este acordată pentru demonstrarea unor cunoștințe, abilități și competențe minime dezvoltate în cadrul unității de curs/modulului.
4, 3 (FX)	Notele 3 și 4 (calificativul FX) sunt acordate dacă studentul demonstrează cunoștințe, abilități și competențe minime, dar pentru promovarea unității de curs se cere lucru suplimentar.
2, 1 (F)	Notele 1 și 2 (calificativul F) sunt acordate studentului care a copiat sau nu demonstrează cunoștințe, abilități și competențe minime, iar pentru a promova unitatea de curs se cere lucru suplimentar substanțial

X. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ

OBLIGATORIE:

1. Cristea, M. *Teatrul experimental contemporan: Curente, tendințe, orientări*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1996. 200 p. ISBN 973-30-4886-0.
2. De Mèredieu, F. *Arta și noile tehnologii: Arta video. Arta digitală*. București: Enciclopedia RAO, 2004. 240 p. ISBN 973-717-001-6.
3. Drîmba, O. *Istoria teatrului universal*. București: SAECULUM I.O., 2005. 351 p. ISBN 973-9399-75-4.
4. Gompertz, W. *O istorie a artei moderne: tot ce trebuie să știi despre ultimii 150 de ani*. Iași: Polirom, 2014. 384 p. ISBN 978-973-46-4184-0.
5. Nae, C. *Moduri de a percepe. O introducere în teoria artei moderne și contemporane*. București: Polirom, 2015. 230 p. ISBN 978-973-46-5115-3.
6. Toma, L. *Procesul artistic în Republica Moldova (1940-2000)*. Chișinău: MNAM, 2018. 247 p. ISBN 978-9975-129-50-3.
7. Taruskin, R. *Oxford History of Western Music, Volume 4: Music in the Early Twentieth Century*. New York: Oxford University Press, 2005. 987 p. ISBN-13: 978-0195222739. Disponibil online: https://files.cercomp.ufg.br/weby/up/269/o/TARUSKIN_-_Oxford_History_of_Western_Music_Richard_Taruskin_Vol.4a.pdf (accesat 05.01.23)
8. Taruskin, R. *Oxford History of Western Music, Volume 5: Music in the Late 20th Century*. New York: Oxford University Press, 2009. 610 p. ISBN-13: 978-0195384857. Disponibil online: https://files.cercomp.ufg.br/weby/up/269/o/TARUSKIN_-_Oxford_History_of_Western_Music_Richard_Taruskin_Vol.5a.pdf (accesat 05.01.23)

SUPLIMENTARĂ:

1. Arnason, H.H., *History of modern Art: Painting, Sculpture, Architecture*, 4 th ed. New Jersey: Prentice Hall, 1998. 856 p. ISBN-13: 978-0132273237. Disponibil online: <https://archive.org/details/historyofmoderna0000arna> (accesat 05.01.23)
2. Brettell, R.R. *Modern art. 1851-1929*. New York: Oxford University Press, 1999. 258 p. ISBN 978-0-19-284220-6.
3. Carroll, N. *Philosophy of Art: A Contemporary Introduction*. London & New York: Routledge, 1999. 273 p. ISBN 0-415-15963-6.

4. Cârnecki, M. *Artele plastice în România 1945-1989*. Iași: Polirom, 2013. 211 p. ISBN 978-973-46-3445-3.
5. Fride-Carrassat, P., Marcade, I. *Mișcări artistice în pictură*. București: RAO, 2007, 239 p. ISBN 978-973-717-192-4.
6. Grovier, K. *Art since 1989*. London: Thames & Hudson Ltd., 2015. 224 p. ISBN 978-0-500-20426-9.
7. Groys, B. *Despre nou*. Cluj: Idea Design & Print, 2003. 153 p. ISBN 973-7913-18-3.
8. Huigli, A. Lubcke, P. (coord.). *Filosofia în secolul XX. Volumul I*. București: ALL EDUCATIONAL, 2003. 544 p. ISBN 973-684-368-8. Disponibil online: <https://archive.org/details/anton-hugli-poul-lubcke-filosofia-in-secolul-xx-vol.-ii/Anton%20Hugli%2C%20Poul%20Lubcke%20-%20Filosofia%20in%20secolul%20XX%2C%20vol.%20I/> (accesat 05.01.23)
9. Hopkins, D. *After Modern Art 1945-2000*. Oxford: Oxford University Press, 2000. 282 p. ISBN-13: 978-0192842343.
10. Laneyrie-Dagen, N. *Pictura din tainele atelierelor*. București: Enciclopedia RAO, 2005. 239 p. ISBN 973-717-010-5.
11. Laneyrie-Dagen, N. *Pictura secrete și dezvăluiri*. București: Enciclopedia RAO, 2004. 272 p. ISBN 973-7932-23-4.
12. Lyotard, J.-F. *Postmodernul pe înțelesul copiilor: Corespondență 1982 - 1985*. București: Editura Biblioteca Apostrof, 1997. 106 p. ISBN 973-9279-03-1.
13. Mattick, P. *Art In Its Time: Theories and Practices of Modern Aesthetics*. New York: Routledge, 2003. 200 p. ISBN 13: 9780415239219.
14. Millet, C. *Arta contemporană*. București: Vellant, 2017. 126 p. ISBN 978-606-9800-13-3.
15. Pârvu, S. *Dicționar de postmodernism*. Iași: Institutul European, 2005. 299 p. ISBN 9789736113727.
16. Prut, C. *Dicționar de artă modernă și contemporană*. București: Univers enciclopedic, 2002. 548 p. ISBN 973-8240-89-1.
17. Ray, B. *History of Theatre: 20th Century Modern Theatre*. In: *Manifold*. Disponibil online: <https://alg.manifoldapp.org/read/history-of-theatre-20th-century-modern-theatre/section/ba06767f-afd2-4748-a5f7-d4b731fd242e> (accesat 05.01.23).
18. Scruton, R. *Cultura modernă pe înțelesul oamenilor inteligenți*. București: Humanitas, 2011. 219 p. ISBN: 978-973-50-2920-3.
19. Thornton, S. *Șapte zile în lumea artei*. București: Pandora Publishing, 2018. 279 p. ISBN 978-606-978-093-0.
20. Žerovc, B. *Cînd atitudinile devin normă. Curatorul contemporan și arta instituțională*. Cluj: Idea Design & Print, 2019. 219 p. ISBN 978-606-8265-72-8.

ANEXE

A. 1. Tematica orientativă a referatelor:

1. *Tendențele fotografiei artistice contemporane.*
2. *Artiști neapreciați, artiști necunoscuți.*
3. *Posteritatea colajelor: triumful resturilor.*
4. *Trăsăturile Post-romanticismului (post-Wagnerism).*
5. *Muzica minimalistă.*
6. *Arta abstractă europeană din a II-a jumătate a secolului XX.*

7. *Muzica electronică origini și evoluție.*
8. *Naturalism sau realism? – „Cadavrul Viu” și „Puterea Întunericului” de Lev Tolstoi.*
9. *Sculptura de asamblaj.*
10. *Teatrul absurdului geneza și evoluție.*
11. *Caracterul modern al „Teatrului Epic”.*
12. *Antonin Artaud și teatrul suprarealist.*
13. *Opera italiană „Verisimo” - Pietro Mascagni și Ruggero Leoncavallo.*
14. *Respingerea convențiilor – Teatrul experimental.*
15. *Arta boem și Montparnasse.*
16. *Pictura monocromă – o tendință a secolului XX.*
17. *Moartea, Dumnezeu și Religie în arta postmodernă.*
18. *Moartea obiectului artistic: deplasarea spre conceptualism.*
19. *Mișcarea antimemorialistică în secolul XXI.*
20. *Trauma și doliul în artă.*
21. *Walter Gropius – pionierul arhitecturii moderne.*
22. *„Triadic Ballet” – arta de avangardă.*
23. *Viața și creația compozitorului german Karlheinz Stockhausen.*
24. *Creația compozitorului francez Pierre Schaeffer.*
25. *Analiza activității dramaturgice și teoretice a lui Bertolt Brecht.*
26. *Coeziunea dintre cinematografie și arta plastică.*
27. *Viața și creația compozitorului austriac Arnold Schoenberg.*
28. *Viața și creația pictorului Edvard Munch.*
29. *Viața și creația lui Salvador Dalí.*
30. *Teatrul futurist.*
31. *Teatrul austriac și teatrul expresionist german.*
32. *Dramaturgia europeană contemporană.*
33. *Direcții contemporane în arta spectacolului.*
34. *Activitatea de creație a arhitectului german Ludwig Mies van der Rohe.*
35. *Analiza creației plasticianului Mihai Grecu.*
36. *Analiza creației pictoriței Valentina Rusu-Ciobanu.*
37. *Jean-Paul Sartre și existențialismul.*
38. *Creația plasticianului Alexandru Plămădeală.*
39. *Analiza creației pictoriței basarabene Eugenia Maleșevschi.*
40. *Walter Benjamin – „Opera de arta în era reproducerii mecanice”.*

A. 2. Materialul audiovizual recomandat:

1. Charles Ives - „Întrebarea fără răspuns” (1908). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=WBiL0VEttZw&ab_channel=hr-Sinfonieorchester%E2%80%93FrankfurtRadioSymphony
 (accesat 05.01.23).
2. Arnold Schönberg – „String Quartet No. 2” (1907-1908). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=eB5I5iU0OoE&ab_channel=olla-vogala (accesat 05.01.23).
3. Anton Webern. „Cinci mișcări pentru cvartet de coarde, op. 5, I” (1909). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=ELAKF8ZxDmg&ab_channel=DavidRussellHamrick
 (accesat 05.01.23).
4. Béla Bartók – „String Quartet No. 4” (1928). Disponibil online:

- https://www.youtube.com/watch?v=nJLb7-m-pAY&ab_channel=%EA%B9%80%EC%A7%80%ED%9B%88
(accesat 05.01.23).
5. John Cage – „Peisaj Imaginar No. 1” (1939). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=p-3iLnXV90s&ab_channel=SebastianArsAcoustica (accesat 05.01.23).
  6. Stefan Wolpe – „Quartet” (1950/1954). Disponibil online:
<https://www.youtube.com/watch?v=XFMr2sVrL9I> (accesat 05.01.23).
  7. Karlheinz Stockhausen – „Kreuzspiel” (1951). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=tImv2Oxls58&ab_channel=Jean-PascalChaigne (accesat 05.01.23).
  8. John Cage – „Muzica schimbărilor” (1951). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=B_8-B2rNw7s&ab_channel=WelleszTheatre. (accesat 05.01.23).
  9. John Cage – „Peisaj Imaginar No. 4” (1951). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=SSSn0odpHKE&ab_channel=ThisisClassicalGuitar (accesat 05.01.23).
  10. John Cage – „4'33'” (1952). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=JTEFKFiXSx4&ab_channel=JoelHochberg (accesat 05.01.23).
  11. Ernst Krenek – „Sestina, Op. 161” (1957). Disponibil online:
<https://www.youtube.com/watch?v=GfaLGpa22Kg> (accesat 05.01.23).
  12. Pierre Boulez – „Structures I & II” (1952, 1962). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=EmErwN02fX0&ab_channel=hu (accesat 05.01.23).
  13. Iannis Xenakis – „Metastasis” (1953-54). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=Jjpq2Y4tUGI&ab_channel=Pourceuxquelelangagead%C3%A9sert%C3%A9s (accesat 05.01.23).
  14. Karlheinz Stockhausen – „Piesa pentru pian XI: schema de colaj Karlheinz” (1956). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=ueyqTzJPUZg&ab_channel=TheBreakdownofthePromenade%3APlotandTemporalityinJamesStirling%E2%80%99sArchitecture%2C1959-1979 (accesat 05.01.23).
  15. György Ligeti – „Artikulation” (1958). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=71hNI_skTZQ&ab_channel=DonaldCraig (accesat 05.01.23).
  16. Karlheinz Stockhausen – „Telemuzică” (1966). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=vdIe2CrorMM&t=108s&ab_channel=WelleszTheatre. (accesat 05.01.23).
  17. Luigi Nono - O fantomă umblă prin lume (1971). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=5QjmiI72Pbuc&ab_channel=LeCap (accesat 05.01.23).
  18. Balet triadic de Oskar Schlemmer – Bauhaus. (1921-1929). Disponibil online:
<https://www.youtube.com/watch?v=mHQmnumnNgo&t=1448s> (accesat 05.01.23).
  19. Luis Buñuel și Salvador Dalí „Un Chien Andalou” (1929). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=W8yKT7H_KJ0 (accesat 05.01.23).
  20. Theodore Ushev – Turnul lui Tatlin (2005). Disponibil online:
https://www.youtube.com/watch?v=zap6AICQsOk&t=33s&ab_channel=Deax342 (accesat 05.01.23).

21. Walt Disneys și Salvador Dali – „Destino” (1946). Disponibil online: https://www.youtube.com/watch?v=y_TlaxmOKqs&ab_channel=MovDoc (accesat 05.01.23).
22. Jean Mitry – „Pacific 231” (1949). Disponibil online: <https://www.youtube.com/watch?v=rKRCJhLU7rs&t=429s> (accesat 05.01.23).
23. Fritz Lang – „Metropolis” (1927). Disponibil online: <https://www.imdb.com/title/tt0017136/> (accesat 05.01.23).
24. Mary Wigman (1886-1973) dansatoare, coreograf german, pionerul dansului expresionist. Disponibil online: https://www.youtube.com/watch?v=nV1Q9buVe04&ab_channel=JohnHall (accesat 05.01.23).
25. John Baldessari - „I am making art” (1971). Disponibil online: https://www.youtube.com/watch?v=MOF3qhM6vIA&t=45s&ab_channel=girighizz (accesat 05.01.23).
26. Martha Rosler – „Semiotics of the Kitchen” (1975). Disponibil online: https://www.youtube.com/watch?v=ZuZympOIGC0&t=166s&ab_channel=Everythinghasitsfirsttime (accesat 05.01.23).
27. Pavel Brăilă - „Corabia” (2017), documenta 14, Kassel. Disponibil online: <https://vimeo.com/347915511> (accesat 05.01.23).
28. Mies Van Der Rohe Casa „Farnsworth” (1945-1951). Disponibil online: https://www.youtube.com/watch?v=MgSCR_OIKz4&ab_channel=architectureproportion (accesat 05.01.23).
29. Mies Van Der Rohe „Seagram Building” (1958). Disponibil online: <https://www.youtube.com/watch?v=u9oLWEFRDHM> (accesat 05.01.23).
30. Gerrit Rietveld Casa „Shroeder”, Utrecht, 1924. Disponibil online: https://www.youtube.com/watch?v=r0tvx6rA1os&ab_channel=CentraalMuseum (accesat 05.01.23).

A. 3. Modele de Iteme pentru testările docimologice:

1. Notați cu A (adevărat) sau cu F (fals) enunțurile de mai jos:

- _____ arta contemporană mai poate fi numită și arta momentului nostru, sau arta unei generații (1970);
- _____ centrul artistic al artei contemporane este Florența;
- _____ centrul artistic al artei moderne este New Yorkul și Londra;
- _____ teoria instituțională a artei, a fost agresiv atacată de George Dickie;
- _____ arta este o formă a cunoșterii a realității care ne înconjoară;
- _____ impresioniștii sunt artiști care au revoluționat limbajul plastic al picturii;
- _____ arta formalistă pune accentul pe subiectul reprezentat, fiind axată pe narațiune și mesaj major;
- _____ video arta poate să nu implice actori, poate să nu conțină dialoguri, și nici să nu aibă narațiune sau intrigă discernibilă.

2. Încercuți trăsăturile caracteristice artei moderne:

- a) *secularism*; b) *individualism*, c) *anonimat* d) *religios*

Încercuți centrele artistice/capitalele ale artei contemporane:

- a) Chișinău b) Londra c) Berlin d) Iași e) New York f) Los Angeles

3. Enumerați trăsăturile de bază ale artei moderne și cele ale artei post-moderne:

Modernă	Post-modernă
1860-1970	1970 - prezent
Text ...	Text ...

--	--

4. Oferiți câte un exemplu din secolul XX pentru fiecare tip de artist indicat mai jos.

1. artist „revoluționari direcți” - *Text ...*
2. artist revoluționar indirect - *Text ...*
3. artist revoluționar al mijloacelor plastice/muzicale/etc - *Text ...*
4. artist conformist - *Text ...*
5. artist fals conformist - *Text ...*
6. artist nonconformist - *Text ...*

5. Indicați apartenența operelor de mai jos la *arta modernă* sau *arta postmodernă*?

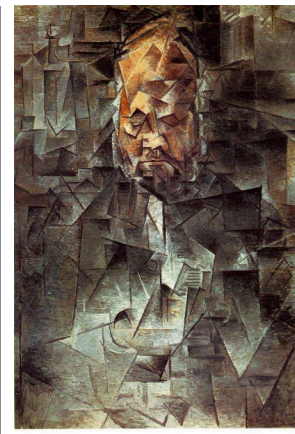
Text ...

Text ...

Text ...

Text ...

6. Explicați conceptul *autonomia artei* după Theodor Adorno:

Text ...

7. Oferiți 2 exemple de tendințe antimemorialistice.

Text ...

„Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană și nici EACEA nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.”